

FORCIT PORI OY AB:N VASTINE ESITETTYIHIN MUISTUTUKSIIN

1 JOHDANTO

Porin kaupungille on toimitettu neljä muistutusta¹ maanpuolustukselle tärkeän TNT-tuotantolaitoksen sijoittamislupahakemuksen johdosta (LP-609-2026-00277). Muistutusten kohteena oleva sijoittamislupahakemus koskee Forcit Pori Oy Ab:n ("**Forcit**") TNT-tuotantolaitoshanketta.

Puolustusvoimat on tammikuussa 2025 tehnyt aiesopimuksen ja syyskuussa 2025 hankintasopimuksen Forcitin tuotantolaitoksessa valmistetun TNT-räjähdyksineen hankkimisesta Puolustusvoimien tarpeisiin vuosina 2028–2037.² Tuotantolaitoksen yksinomainen tarkoitus liittyy maanpuolustukseen, ja hanke on puolustuksen kannalta tärkeä.

Hankkeeseen on jätetty soveltamatta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä maanpuolustusta ja siviilivalmiutta koskevien erityissäännösten nojalla, kuten jäljempänä tarkemmin kuvataan. Edelleen hankkeen maanpuolustuksellista merkitystä kuvastaa se, että Puolustusvoimat on tehdessään hankintasopimuksen ja sitä edeltävän aiesopimuksen soveltanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 346 artiklan 1 (b) kohdan mukaista menettelyä. Säännöksen soveltaminen edellyttää, että jäsenvaltio katsoo toimenpiteen tarpeelliseksi keskeisten turvallisuusetujensa turvaamiseksi.

Forcit ottaa seuraavassa kantaa muistutuksissa esitettyihin väitteisiin.

2 MAANPUOLUSTUKSELLE TÄRKEÄN TUOTANTOLAITOKSEN SIOJITTAMISLUVAN EDELLYTYKSET TÄYTTÄVÄT

2.1 Aluksi

Rakentamislain (751/2023, muutoksineen) 21.4.2026 voimaan tullut 43 c § sääntelee maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamislupaa. Sen mukaan rakentamisluvan hakijan niin pyytäessä maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisen edellytysten olemassaolo on ratkaistava sijoittamisluvalla ilman asemakaavaa tai sellaista yleiskaavaa, jossa on määrätty sen käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena, jos kyseessä on vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, muutoksineen) (jäljempänä "kemikaaliturvallisuuslaki") 6 §:n 25 kohdassa tarkoitettu maanpuolustukselle tärkeä tuotantolaitos tai maanpuolustuksen varautumistarkoituksen edellyttämä

¹ Muistutus 11.6.2026, kiinteistötunnus 609-82-53-1; Muistutus 11.6.2026, lähialueen asukkaat, maanomistajat, vapaa-ajan asukkaat sekä Turvallinen Noormarkku ry; Muistutus 8.6.2026, kiinteistötunnus 609-464-1-1484; Muistutus 12.6.2026, Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry. Suomen luonnonsuojeluliitto Pori ry on sittemmin ilmoittanut, että muistutus on toimitettu yhdistyksen nimissä ilman yhdistyksen hyväksyntää ja pyytänyt poistamaan sen.

² Ks. esim. Puolustusvoimien verkkosivuilla 4.9.2025 julkaistu uutinen "Sopimus TNT-räjähdyksineen hankinnasta Forcitolta", <https://puolustusvoimat.fi/-/sopimus-tnt-rajahdyksineen-hankinnasta-forcitolta>.

tuotantolaitos, joka ei ole Puolustusvoimien hallinnassa, mutta jolla on puolustusministeriön lausunnon perusteella olennainen merkitys maanpuolustukselle.

Edellä kuvatun muutoksen yhteydessä rakentamislakiin otettiin uutena säännöksenä myös 46 b §, joka asettaa edellytykset maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan myöntämiselle. Muutosta koskevien esitöiden mukaan uuden sijoittamisluvan tavoitteena on sujuvoittaa maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen lupamenettelyä sekä varmistaa, että eräät maanpuolustuksen tai maanpuolustuksen varautumisen kannalta olennaisen merkitykselliset tuotantolaitokset olisivat tarpeen ilmetessä mahdollisimman sujuva rakentaa. Muutostarpeiden taustalla vaikuttavat heikentynyt kansainvälinen turvallisuustilanne ja tarve vahvistaa kansallista huoltovarmuutta ja puolustusteollista perustaa.³

2.2 Rakentaminen ei aiheuta elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua sijoittamisluvan tarkoitus huomioon ottaen

Rakentamislain 46 b §:n 1 kohdan mukaan rakentaminen ei saa aiheuttaa elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua sijoittamisluvan tarkoitus huomioon ottaen.

Säännös sallii nimenomaisesti sen, että sijoittamisluvan tarkoitus – tässä tapauksessa maanpuolustukselle tärkeän räjähdetuotannon turvaaminen – oikeuttaa tietynasteiset vaikutukset elinympäristöön. Hankkeella on puolustusministeriön vahvistama ensiarvoisen tärkeä merkitys kotimaisen räjähdetuotannon jatkuvuudelle suunnitellussa laajuudessa sekä laajemman pohjoismaisen räjähdetuotannon turvaamiselle. Myös Huoltovarmuuskeskus on lausunnossaan todennut, että hanke vahvistaa merkittävästi huoltovarmuutta ja tukee yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Hankkeen vaikutukset elinympäristöön on arvioitu asianmukaisesti hakemuksen liiteasiakirjoissa. Asutukseen kohdistuvat melu-, maisema- ja liikennevaikutukset jäävät vähäisiksi, ja lähimmät asuin- ja lomarakennukset sijoittuvat noin 0,9–1,2 kilometrin etäisyydelle hankealueen rajasta. Laitoksen aiheuttama meluvaikutus on mallinnettu ja se esitetään ympäristölupahakemuksessa. Ohjearvot ylittäviä meluvaikutuksia ei synny lähimpien asuin- ja lomakiinteistöjen etäisyydellä.

Hankealueen luonne muuttuu pysyvästi, ja mahdollisuus sen käyttämiseen virkistykseen poistuu. Hankealue on tähän saakka ollut metsätalousoikeudessa ja vaikeakulkuista maastoa, joten virkistyskäytön arvo on ollut vähäinen. Hakemuksessakin todetusti lähialueen virkistysarvo voi heikentyä teollisen toiminnan sekä siihen liittyvien melu-, maisema- ja liikennevaikutusten myötä. Hakemusaineistossa esitettyjen vaikutusten perusteella voidaan arvioida, että hankkeella tulee olemaan vähäisiä kielteisiä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

³ Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta (HE 3/2026 vp), s. 12.

Hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä vireillä oleviin kaavoihin on arvioitu hakemuksen liitteenä toimitetuissa materiaaleissa.⁴

Forcit katsoo tuotantolaitoksen rakentamisen vaikutusten elinympäristöön olevan hankkeen kansallinen merkitys huomioon ottaen oikeasuhteisia ja perusteltuja rakentamislain 46 b §:n 1 kohdan edellyttämällä tavalla.

2.3 Maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvalla ei aseteta maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuteta sellaista kohtuutonta haittaa, joka maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvalla asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää

Rakentamislain 46 b §:n 2 kohdan mukaan sijoittamislupa ei saa aiheuttaa maanomistajille tai muille oikeuden haltijoille sellaista kohtuutonta haittaa tai asettaa sellaista kohtuutonta rajoitusta, joka maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvalla asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Säännös ei kiellä kaikkea rajoitusta tai haittaa, vaan rajoituksen tai haitan on oltava kohtuuton. Toiseksi rajoitus tai haitta on säännöksen vastainen vain, jos se voidaan välttää sijoittamisluvalla asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä. Tämä on olennainen täsmennys: jos rajoitus tai haitta on väistämätön luvalla asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten toteuttamiseksi, se voi olla sallittu, vaikka se muutoin katsottaisiin kohtuuttomaksi.

Tuotantolaitoksen toiminnan luonne edellyttää riittäviä suojaetäisyyksiä asutukseen ja herkkiin kohteisiin. Ottaen huomioon, että eniten maankäyttöä rajoittavista vaikutuksista kärsivän suojavyöhykkeen kiinteistön omistajien kanssa on laadittu erilliset sopimukset maankäytön rajoittamisesta, ei sijoittamisluvalla voida katsoa asetettavan maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheutettavan sellaista kohtuutonta haittaa, joka maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvalla asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voitaisiin välttää.

2.4 Rakennuspaikka on sijainniltaan sellainen, että se mahdollistaa myös tuotannon kannalta tarvittavat varoalueet

Rakentamislain 46 b §:n 3 kohdan mukaan rakennuspaikan tulee olla sijainniltaan sellainen, että se mahdollistaa myös tuotannon kannalta tarvittavat varoalueet.

Hankesuunnittelun lähtökohtana on ollut, että valitulla hankealueella on riittävästi tilaa tuotannon edellyttämille varoalueille. Laitoksen eri osat ja toiminnot tullaan sijoittamaan riittävän etäälle toisistaan siten, että yhdessä tehtaan osassa tapahtuva onnettomuus ei aiheuta lisäonnettomuutta toisessa osassa.

Laitoksen räjähteitä käsittelevät osat sekä räjähteiden varastot sijoitetaan suojaetäisyystarkastelun mukaisesti laskennallisten etäisyyksien päähän toisistaan.

⁴ AFRY Finland Oy, Ympäristövaikutukset - yhdyskuntarakenne ja maankäyttö, 101031770-001, Forcit Pori Oy Ab, Porin tuotantolaitos, 18.5.2026.

Suojaetäisyydystarkastelu tehdään lainsäädännöstä löytyvällä kaavalla, jossa huomioidaan räjähteiden määrä, laatu sekä rakennuksen tyyppi ja rakennustapa. Lisäksi alueen sisäisten suojaetäisyyksien määrittelyssä voidaan rakennuksia suojata rakentamalla suojavaleja niiden väliin. Sama suojaetäisyydystarkastelu tehdään myös tehdasalueen ulkopuolella suojattaville kohteille.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto arvioi laitoksen sijoittumisen edellytykset kemikaalionnettomuuksien vaikutusten perusteella erillisessä kemikaaliturvallisuuslain mukaisessa lupakäsittelyssä.

Satakunnan liitto on antamassaan lausunnossa katsonut, että laadittujen selvitysten mukaan hankkeen toiminnasta johtuvat laskennalliset suojaetäisyydet erilaisiin herkkiin kohteisiin täytyvät ja vaikutukset lähialueen asukkaille jäävät vähäisiksi.⁵ Myös kaavoittajan antaman lausunnon mukaan rakennushanke varoalueineen, liikennejärjestelyt ja infran vaatimat aluevaraukset ovat huomioitavissa tulevassa mahdollisessa maankäytön jatkosuunnittelussa sekä yleis- että asemakaavoituksen osalta.⁶

2.5 Rakennuspaikalla ei ole tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa

Rakentamislain 46 b §:n 4 kohdan mukaan rakennuspaikan tulee olla sellainen, ettei tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa ole.

Tässä tapauksessa hankealue ei sijoitu tulvariskialueelle eikä pohjavesialueelle.⁷ Alueen hulevesien hallintaa varten on laadittu ojitussuunnitelma, jonka Varsinais-Suomen ELY-keskus on hyväksynyt.

Lupa- ja valvontavirasto (jäljempänä "LVV") on lausunnossaan todennut, että hulevesisuunnitelma muodostaa kokonaisuutena perustellun lähtökohdan hulevesien hallinnalle, vaikka viivytystilavuuksien mitoitusta on tarpeen tarkentaa.⁸ Tarkentaminen voidaan toteuttaa myöhemmissä lupamenettelyissä.

Hankkeelle ei sen sijainnin tai maaperäolosuhteiden perusteella kohdistu tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa rakentamislain 46 b §:n 4 kohdan tarkoittamalla tavalla.

2.6 Suunnittelussa on otettu huomioon soveltuvuus rakennettuun ympäristöön ja maisemaan

Rakentamislain 46 b §:n 5 kohdan mukaan maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksenä on, että suunnittelussa on otettu huomioon soveltuvuus rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.

⁵ Satakunnan liiton lausunto SL/121/03.04.00/2026, 11.6.2026.

⁶ Kaavoittajan lausunto, 26.5.2026 (asiointitunnus LP-609-2026-00277).

⁷ AFRY Finland Oy, Ympäristövaikutukset - yhdyskuntarakenne ja maankäyttö, 101031770-001, Forcit Pori Oy Ab, Porin tuotantolaitos, 18.5.2026, s. 12; Laitoksen vaikutusten arviointi lähiympäristölle sijoituslupahakemuksen liitteeksi (LP-609-2026-00277), Forcit Group, s. 2.

⁸ Lupa- ja valvontaviraston lausunto LVV-U/92602/2026, 12.6.2026.

Edellytys on kaksiosainen ja se koskee sitä, että suunnittelussa on otettava huomioon soveltuvuus 1) rakennettuun ympäristöön ja 2) maisemaan. Lain esitöissä (HE 3/2026, s. 40) säännöstä taustoitetaan siten, että *"rakentamisen tulisi olla sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta esimerkiksi erityisten kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä."*

Tämän edellytyksen täyttämisen osalta riittää, että hankkeen soveltuvuus rakennettuun ympäristöön ja maisemaan on otettu huomioon suunnittelussa. Kriteerin täytyminen perustuu objektiivisesti todennettaviin tosiseikkoihin siitä, ovatko edellä mainitut tekijät otettu huomioon suunnittelussa.

Tässä tapauksessa Forcit on teettänyt AFRY Finland Oy:llä erillisen maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen (6.5.2026), jonka keskeinen johtopäätös on, ettei hankkeen arvioida aiheuttavan vaikutuksia kulttuurimaisemaan tai rakennettuun kulttuuriympäristöön.⁹ Hankealueella on lisäksi toteutettu arkeologinen inventointi kesällä 2025 (Mikroliitti Oy), jonka Satakunnan museo on todennut riittäväksi selvitykseksi alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.¹⁰

Myös LVV on arvioinut, että suunnittelussa on otettu huomioon soveltuvuus rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.¹¹ Hankkeella voi sinänsä olla maisemavaikutuksia joistakin tarkastelusuunnista ja -pisteistä käsin. Sama koskee kaikkia rakentamishankkeita eikä tee hankkeen rakentamislain 46 b §:n 5 kohdan vastaista.

Edellä esitetysti suunnittelussa on otettu huomioon soveltuvuus rakennettuun ympäristöön ja maisemaan rakentamislain 46 b §:n 5 kohdan edellyttämällä tavalla.

2.7 Rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsytie vähintään kahdesta suunnasta tai mahdollisuus sellaisten järjestämiseen

Rakentamislain 46 b §:n 6 kohdan mukaan maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksenä on, että rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsytie vähintään kahdesta suunnasta tai mahdollisuus sellaisten järjestämiseen.

Lain esitöiden (HE 3/2026, s. 40) mukaan tieyhteys tulisi olla lähtökohtaisesti vähintään kahdesta suunnasta sekä pelastustoiminnan että onnettomuusvarautumisen vuoksi. Rakentamislaki sinänsä sallii myös pelkän mahdollisuuden käyttökelpoisen pääsytien järjestämiseen, jolloin suunnitelmatasoinen ratkaisu voi riittää sijoittamislupavaiheessa.

Tässä tapauksessa on katsottu, että liikenneturvallisuuskohdat on otettu hyvin huomioon ohjausryhmässä, johon osallistuvat sekä elinvoimakeskuksen että kaupungin asiantuntijat.¹² Edelleen Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosasto on katsonut, ettei sillä ole huomauttamista, kun liikennejärjestelyt Parkanontieltä hoidetaan

⁹ AFRY Finland Oy, Ympäristövaikutukset – maisema ja kulttuuriympäristö, 101031770-001, Forcit Pori Oy Ab, Porin tuotantolaitos, 6.5.2026, s. 11.

¹⁰ Satakunnan Museon lausunto, 8.6.2026.

¹¹ Lupa- ja valvontaviraston lausunto LVV-U/92602/2026, 12.6.2026.

¹² Porin kaupungin suunnittelupäällikön lausunto, 27.5.2026.

aiemmin sovittujen menettelyjen mukaisesti. Pelastusviranomaisen on katsonut, että esitettyjen suunnitelmien mukaan kohde on saavutettavissa useasta eri suunnasta.¹³

Rakentamislain 46 b §:n 6 kohdan mukainen kahden pääsysteemin edellytys täyttyy siten suunnittelutasolla, sillä eteläinen liittymä Parkanontielle (vt 23) on suunniteltu. Pohjoinen tieyhteys tullaan toteuttamaan uuden metsätien avulla.

Edellä esitetysti rakennuspaikalle on käyttökelpoinen pääsysteemi vähintään kahdesta suunnasta tai mahdollisuus sellaisten järjestämiseen 46 b §:n 6 kohdan edellyttämällä tavalla.

2.8 Vedensaanti, jätevedet ja hulevedet voidaan hoitaa aiheuttamatta haittaa ympäristölle

Rakentamislain 46 b §:n 7 kohdan mukaan maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksenä on, että vedensaanti, jätevedet ja hulevedet voidaan hoitaa aiheuttamatta haittaa ympäristölle.

LVV puoltaa lausunnossaan toimivaltaisena viranomaisena hankkeen yhteydessä esitettyä ratkaisua hulevesisuunnitelman periaatteista ja mitoitusperusteista. Viivytystilavuuksien korjaus on tekninen yksityiskohta, jota voidaan edellyttää lupaehdolla tai täydentävillä suunnitelmilla ennen rakentamislupaa, ei sijoittamislupavaiheessa.

LVV:n lausunnossa mukaan hulevesiä ei johdeta pohjoiseen tai itään, vaan purku tapahtuu hallitusti etelä- ja länsisuuntaan.

Monet yksityiskohtaisista toimenpiteistä vedensaannin, jätevesien ja hulevesien hallitsemiseksi ratkaistaan asianmukaisesti ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

Edellä esitetysti vedensaanti, jätevedet ja hulevedet voidaan hoitaa aiheuttamatta haittaa ympäristölle rakentamislain 46 b §:n 7 kohdan edellyttämällä tavalla.

2.9 Teiden, vedensaannin tai viemäroinnin järjestäminen ei aiheuta kunnalle tai valtiolle erityisiä kustannuksia

Rakentamislain 46 b §:n 8 kohdan mukaan maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksenä on, että teiden, vedensaannin tai viemäroinnin järjestäminen ei aiheuta kunnalle tai valtiolle erityisiä kustannuksia.

Forcit rakennuttaa itse tehdasalueelle johtavan tieyhteyden (Parkanontielle uusi liittymä ja uusi metsätie pohjoispuolelle). Tästä ei siten aiheudu kunnalle tai valtiolle lainkohdassa tarkoitettuja erityisiä kustannuksia.

LVV:n lausunnossa todetusti maakuntakaavassa on osoitettu ohjeelliset yhdysvesijohdon ja siirtoviemäriin yhteystarpeet Parkanontien suuntaisesti.¹⁴ Nämä ovat pitkän tähtäimen maankäytön ohjeellisia varauksia eivätkä hankkeen aiheuttamia välittömiä kustannuksia.

¹³ Pelastusviranomaisen lausunto, 2.6.2026.

¹⁴ Lupa- ja valvontaviraston lausunto LVV-U/92602/2026, 12.6.2026, s. 1–2.

Forcit ei ole pyytänyt eikä saanut mitään sitoumusta julkisen rahoituksen käyttämisestä infran rakentamiseen. Sen sijaan Forcit rakentaa oman tieyhteyden, on sopinut Porin Vesi Oy:n kanssa vesi- ja viemäri liittymien rakentamisesta veden saantia ja jätevesien johtamista varten ja johtaa hulevedet omia rakenteitaan pitkin.

2.10 Rakentaminen ei aiheuta kohtuutonta haittaa naapureille eikä vaikeuta vähäistä enempää naapurikiinteistöjen rakentamista

Rakentamislain 46 b §:n 9 kohdan mukaan maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksenä on, että rakentaminen ei aiheuta kohtuutonta haittaa naapureille eikä vaikeuta vähäistä enempää naapurikiinteistöjen rakentamista.

Sijoittamislupahakemuksen kohteena oleva laitos tullaan sijoittamaan kemikaaliturvallisuuslaissa, valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012), valtioneuvoston asetuksessa räjähteiden käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (1101/2015), valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) sekä pelastuslaissa (379/2011) säädettyjä turvallisuus- ja suojaetäisyysvaatimuksia noudattaen. Asutus, vapaa-ajan asunnot sekä luonnonsuojelualueet jäävät laitoksen vaikutusalueen ulkopuolelle, minkä lisäksi suoja-alueiden kattamat kiinteistöt / kiinteistöjen osat on vuokrattu maanomistajilta. Suoja-alueen maanomistajien kanssa tehdyillä sopimuksilla on varmistettu, etteivät nämä rakenna uusia asuinrakennuksia alueelle. Edellä mainittuja suoja-alueen maanomistajien kiinteistöjä lukuun ottamatta hankkeesta ei aiheudu rakentamislain 46 b §:n 9 kohdan mukaisia vaikutuksia naapureille tai muillekaan lähialueen kiinteistöille.

2.11 Rakentaminen on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden kannalta

Rakentamislain 46 b §:n 10 kohdan mukaan maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksenä on, että rakentaminen on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden kannalta. Rakentamislain 46 b §:n 10 kohdan esitöiden perusteella säännöksen tavoitteena on erityisesti jalankulun ja pyöräilyn tarpeiden turvaaminen sekä yksityisteiden ja tonttiliittymien kytkeytyminen maantieverkostoon.¹⁵

Lounais-Suomen elinvoimakeskusten liikennejärjestelmäyksikön liikenneosasto toimivaltaisena viranomaisena on antanut lausunnon sijoittamislupahakemuksesta. Lausunnon mukaan sillä ei ole sijoittamislupahakemukseen huomauttamista, kun liikennejärjestelyt toteutetaan Forcitin kanssa on ennalta sovittujen menettelyjen mukaisesti.

2.12 Tuotantolaitos sijoitetaan sen toiminnassa käsiteltävien kemikaalien tai räjähteiden käsittelyn edellyttämien varoalueiden mukaisesti

Rakentamislain 46 b §:n 11 kohdan mukaan maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamisluvan edellytyksenä on, että direktiivin 2012/18/EU soveltamisalaan kuuluvien vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistavien, käsittelevien

¹⁵ HE 3/2026 vp, s. 33.

tai varastoivien tuotantolaitosten sijoittaminen on suuronnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvien seurausten rajoittamiseen liittyen sopivaa siten, että tuotantolaitos sijoitetaan käsiteltävien kemikaalien tai räjähteiden käsittelyn edellyttämän varoalueen etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, virkistysalueista, luonnon kannalta erityisen herkistä alueista sekä mahdollisuuksien mukaan maanteiden ja rautateiden pääväylistä.

Kuten edellä kohdassa 2.10 on esitetty, hankkeessa noudatetaan kaikilta osin lainsäädännön mukaisia suojaetäisyyksiä, ja tätä myös valvotaan tarkastuksin. Asutus, vapaa-ajan asunnot sekä luonnonsuojelualueet jäävät laitoksen vaikutusalueen ulkopuolelle ja suoja-alueiden kattamat kiinteistöt / kiinteistöjen osat on vuokrattu maanomistajilta.

Lisäksi luontoon kohdistuvien mahdollisten vaikutusten osalta Lupa- ja valvontavirasto on lausunnossaan¹⁶ todennut yhtyvänsä jo aiemmin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausumaan, jonka mukaan hankkeella ei katsota olevan Poosjärven Natura 2000 -alueen (FI0200034) suojeluperusteisiin kohdistuvia merkittäviä heikentäviä vaikutuksia tai merkittäviä yhteisvaikutuksia. Hankkeen ympäristövaikutuksia tullaan joka tapauksessa arvioimaan myöhemmin ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

3 SIJOITTAMISLUVAN MYÖNTÄMISELLE EI OLE MUITAKAAN OIKEUDELLISIA ESTEITÄ

3.1 Porin kaupunki on menetellyt rakentamislain 67 a §:n mukaisesti

Rakentamislain 21.4.2026 voimaan tullut 67 a §:n 2 momentti koskee maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamislupahakemuksesta pyydettäviä lausuntoja. Säännöksen mukaan kunnan on pyydettävä maanpuolustukselle tärkeän tuotantolaitoksen sijoittamislupahakemuksesta lausunto puolustusministeriöltä, maakunnan liitolta, hyvinvointialueen pelastusviranomaiselta sekä muilta valtion viranomaisilta, joiden toimialaa lupahakemus merkittävästi koskee.

Rakentamislain 67 a §:n 2 momentissa tai sen esitöissä ei kuitenkaan ole asetettu tarkempia sisällöllisiä vaatimuksia pyydettäville lausunnoille tarpeellisina pidettävien lausuntojen arvioinnille.¹⁷ Porin kaupungin menettely täyttää rakentamislain 67 a §:n 2 momentin vaatimukset.

3.2 Toteuttamisluvan, ympäristöluvan ja kemikaaliturvallisuusluvan piiriin kuuluvat seikat ratkaistaan erillisissä lupamenettelyissä

Muistutuksissa on esitetty väitteitä myös seikoista, jotka liittyvät muihin lupamenettelyihin. Nämä väitteet eivät ole merkityksellisiä sijoittamisluvan kannalta.

Hanke edellyttää nyt arvioitavana olevan sijoittamisluvan lisäksi erillistä rakentamislain 43 §:n mukaista toteuttamisen edellytysten arviointia. Hankkeen olennaisten teknisten vaatimusten tarkastelu toteutetaan toteuttamislupahakemuksen käsittelyn yhteydessä.

¹⁶ Lupa- ja valvontaviraston lausunto LVV-U/92602/2026, 12.6.2026, s. 1–2.

¹⁷ HE 3/2026 vp, s. 34.

Lisäksi hanke edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa, jossa ratkaistaan hankkeen vaikutukset ympäristöön ja haitallisten vaikutusten rajoittamistoimenpiteet. Ympäristölupaharkinnassa arvioidaan kokonaisvaltaisesti ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti muun muassa terveyshaittoja, ympäristön pilaantumista, maaperän ja pohjaveden pilaantumista, luonnonolosuhteiden huonontumista sekä eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) mukaista kohtuutonta rasitusta. Ympäristöluvassa annetaan lisäksi muut tarpeelliset määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ympäristönsuojelulain piiriin kuuluville seikoille ei tule antaa merkitystä sijoittamis- ja poikkeamislupaharkinnassa.¹⁸

Hankkeelle tulee myös hakea kemikaaliturvallisuuslaissa säädetty kemikaaliturvallisuuslupa. Hankkeen turvallisuus, onnettomuusriskien ehkäiseminen ja suojaetäisyyksien arviointi kuuluu ensisijaisesti kemikaali- ja räjähdeturvallisuusääntelyn piiriin eikä sijoittamislupaharkintaan. Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan 2018:10 vahvistanut, ettei eri lupamenettelyihin liittyviä tietoja voida edellyttää esimerkiksi sen arvioimiseksi, täytyvätkö toisen menettelyn sisältövaatimukset. Ratkaisussa korkein hallinto-oikeus totesi, että *"[s]uunnitellun tehtaan suuruusluokasta, toiminnoista ja sijainnista johtuen hanke on myös ympäristönsuojelulain, vesilain ja kemikaalilain mukaisten lupa- ja valvontamenettelyjen piirissä. Näissä asemakaavoitukseen ja maankäyttö- ja rakennuslain lupajärjestelmään nähden erillisissä menettelyissä lopullisesti ratkaistaan, ovatko tehtaan toiminnalliset edellytykset alueella ylipäätään olemassa, sekä selvitetään yksityiskohtaisesti toiminnan tekniset vaatimukset ja ympäristökuormituksen sallittavuus. Mikäli toiminta sallitaan, annetaan näissä menettelyissä yksityiskohtaiset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitetuista toimista sekä ympäristöpäästöjen raja-arvoista ja rajoittamisesta muun ohella melu- ja vesistö päästöjen osalta. Myös toimintaan mahdollisesti liittyvät häiriö- ja onnettomuustilanteet on otettava huomioon muiden lakien mukaisessa päätösharkinnassa."*¹⁹

Sijoittamislupahakemusmenettelyssä ei siten edellytä sellaista muistuttajien väittämää kokonaisarviointia, jota hankkeessa ei olisi tehty tai tehtäisi ja kuuluisi tehtäväksi seuraavien lupaprosessien yhteydessä.

¹⁸ KHO 7.10.2023 t. 2388; *"Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella suunnittelutarvetta koskevalla päätöksellä ei ratkaista alueella aikanaan harjoitettavan toiminnan sallittavuutta tai sille asetettavia vaatimuksia ympäristönsuojelulain kannalta."*

¹⁹ KHO 2018:10.